

BOLALARDA REMTERAPIYA USULLINI MUKAMMALLASHTIRISH

Zokirov Muhammadjon Zokir o'g'li

Samarqand Davlat tibbiyot universiteti stomatologiya fakulteti talabasi

Mamatqulova Mohira Yolqin qizi

Samarqand Davlat tibbiyot universiteti stomatologiya fakulteti talabasi

Maxmudov Ixtiyorjon Baxtiyorjon o'g'li

Samarqand Davlat tibbiyot universiteti stomatologiya fakulteti talabasi

Jarkinova Marjona G'olibjon qizi

Samarqand Davlat tibbiyot universiteti pediatriya fakulteti Talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada tish og'rig'i bo'lgan bolalarda remterapiya usullini mukammallashtirish haqida fikr va mulohazalar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *Remterapiya, bolalar, sut tishlar, kasallik, karies, stomatologik, salomatlik, preparat.*

Ma'lumki tishlar kariyesi va parodont kasallikkleri yer shari aholisi o'rtaida eng ko'p tarqalgan kasallikklardan hisoblanadi va ularni bartaraf qilishga qaratilgan sarf harajatlar davlatlar iqtisodiyotiga sezilarli ta'sir etadi. Lekin, eng asosiysi bu kasallikklar o'z asoratlari bilan inson salomatligiga chuqur putur yetkazishi mumkin. So'ngi ma'lumotlarga ko`ra O'zbekiston Respublikasi hududida, shaharda yashovchi bolalarda kariyes kasalligining tarqalishi 6 yasharlar orasida 87,76% ni, 12 yashar bolalar orasida 68,04% ni, shunga mos ravishda kariyes jadalligi 3,96 va 1,49 ko`rsatkichni tashkil etadi. Voyaga yetganlar va kattalar orasida (33-44 yosh) kariyes tarqalish ko`rsatkichi 97,37% ni, jadallik ko`rsatkichi esa 8,37 ga tengdir. Qishlok sharoitida yashovchi 6 yasharli bolalar o'rtaida kariyes tarqalishi 80,91%, uning jadalligi esa 3,3 ni, 12 yoshlarda 66,2% va 1,69 ni tashkil qilsa, katta yoshdagi kishilar orasida bu ko`rsatkichlar 93,8% va 7,37% ni tashkil etadi. Respublikamizda kariyes tarqalishining o'rtacha ko`rsatkichi 81,8% ni tashkil etsa, parodont kasalligi 12,3% dan (bolalarda)-53,7% ni (kattalarda) tashkil qilar ekan. Zikr etilganlar shuni ko`rsatadiki Respublikamiz hududlarida asosiy stomatologik kasallikklar ancha keng ko`ulamda tarqalgan bo`lib, ularning jadallik darajasi ham ancha yuqori. Shularni inobatga olgan holda Respublikamiz hukumati bolalar salomatligini muxofaza qilish maqsadida ishlab chiqqan «Sog'lom avlod» dasturida mazkur kasallikklar profilaktikasi ham o'z aksini topgan.

Tishlarni qayta davolash (remineralizatsiya terapiyasi) - ftoridli jellar va preparatlar yordamida yumshoq va qattiq tish to'qimalarini foydali mikroelementlar bilan to'yintirish uchun stomatologik protsedura.

Texnika kariyesning yengil shakllari uchun, shuningdek, ko'pgina stomatologik kasallikkarning oldini olish uchun mustaqil variant sifatida ham, kombinatsiyalangan davolash majmuasining bir qismi sifatida ham qo'llaniladi.

JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH
VOLUME-7 ISSUE-1 (30- January)

Remineralizatsiya terapiyasi - tish emalini "mustahkamlash" ga yordam beradigan terapeutik va profilaktika choralar majmuasi.

Tish terapiyasi quyidagi hollarda ko'rsatiladi:

- ✓ Tishlarning sezgirligini oshirish, shu jumladan. oqartirganda
- ✓ Emal yuzasida karioz bo'rli dog'lar mavjudligi
- ✓ Homiladorlik va emizish

✓ Braketlar olib tashlanganidan keyin yoki tishlarning holati o'zgarganda, og'iz bo'shlig'i gigienasi sifati pasaygan hollarda.

Qayta davolash uyda ilovalar ko'rinishida amalga oshiriladi, buning uchun siz og'iz himoyachisi (qayta terapiya uchun termoplastik og'iz himoyasi) yoki oddiygina reterapiya mahsulotini tishlaringizga qo'llashingiz mumkin.

10-14 kunlik kurs davomida amalga oshiriladi.

Ammo kerakli vitaminlar va mikroelementlarni qabul qilib, remineralizatsiya terapiyasini har tomonlama o'tkazish tavsiya etiladi.

Manipulyatsiya karies rivojlanishining oldini olish hisoblanadi. Yuqoridagi hodisalarning rivojlanishiga yo'l qo'ymaslik uchun sut tishlarining emalini mustahkamlash uchun muntazam ravishda remineralizatsiya terapiyasini o'tkazish kerak. Ushbu manipulyatsiyani o'z vaqtida qo'llash bilan karies rivojlanishining oldini olish mumkin. Bu preparatning faol mikroelementlari kislotalarning zararli ta'siridan yo'qolgan minerallarning o'rnini bosishi bilan bog'liq.

Remineralizatsiya terapiyasini qachon o'tkazish kerak?

Jarayon professional og'iz gigienasidan keyin amalga oshiriladi. Bu shuni anglatadiki, sut tishlari bo'lsa, yiliga kamida 4 marta. Biroq, biz o'tkir karies yoki emalning yaxlitligini butunlay buzilishi bilan shug'ullanadigan holatlarda remineralizatsiya terapiyasidan tez-tez foydalanish mumkin. Oyiga bir marta tish shifokoriga tashrif buyurish bilan terapiya kursi belgilanadi.

Remineralizatsiya terapiyasi jarayoni qanday amalga oshiriladi?

Sut tishlari uchun remineralizatsiya terapiyasining ko'plab usullari mavjud. Ularning mohiyati mineral birikmalarni tishlarning tozalangan yuzasiga qo'llashdir.

Bizning pediatrik stomatologimiz klinik ko'rinishga qarab, remineralizatsiya terapiyasining u yoki bu kursini individual ravishda belgilaydi. Shaxsiy gigiena vositalarini va uyda foydalanish uchun dori-darmonlarni tanlash, individual og'iz qo'riqlarini ishlab chiqarish mumkin. Yoki shifokor eng samarali dori-darmonlarni qo'llash zarurati to'g'risida qaror qabul qiladi, ular faqat klinikada professional foydalanish uchun mos keladi.

Uyda ba'zi dorilarni qo'llash qabul qilinishi mumkin emasligini va bolaning sog'lig'iga zarar etkazishi mumkinligini tushunish muhimdir.

Bolangizning tishlarida muammolar bo'lsa, tish doktoriga murojaat qiling. Utishlarning holatini tekshirib, kerakli davolash usullarini va remterapiya yo'natuvlarini tavsiya qilishi mumkin.

Bugungi kunda muntazam remineralizatsiya terapiyasi yaxshi shaxsiy gigiena bilan birgalikda og'iz bo'shlig'i kasalliklarining eng yaxshi oldini olish hisoblanadi.

Remterapiya usullarini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun mutlaqo tish doktorlarining yordamidan foydalaning. Ularning maslahatlari bilan, bolangizning tishlaridagi muammolar hamda tegishli muammolar to'g'risida kuzatib borish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Raxmatova Dilnora Saidjonovna. Aerodent qurilmasi yordamida bolalarda tish kariyesining oldini olishni takomillashtirish usuli. Olimning veb-sayti: xalqaro ilmiy tadqiqotlar jurnali 1 (01), 26-32.2.
2. Виноградова В. Ф. С том атология детского возраста. М осква, М едицина. — 1988. — 310 с.
3. К ол есов А .А . С том атология детск ого возраста. М осква, М едицина. — 1991. — 341 с.
4. Raxmatova Dilnora Saidjonovna. Bolalarda tish kariesining rivojlanish sabablari, oldini olish va davolash tamoyillari haqida zamonaviy tushunchalar. Evropa molekulyar va klinik tibbiyot jurnali 8 (1), ISSN 2515-8260 jild 08, 01-son, 2021, 1477-1482 p.
5. Xalilov I.X., Yo`ldoshxonova A.S, Rahmonov X.Sh. Bolalar terapevtik stomatologiyasi va stomatologik kasalliklar prafilaktikasi. Yangiyo'l, 2006.
6. Muhamedov I.M., Rizaev J.A., Daminova Sh.B., Muhamedova M.S. Stomatologiyada klinik mikrobiologiya. Toshkent, 2015.